

**JU ZAVOD „KOMANSKI MOST“**

***IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2016. GODINU***

***PODGORICA, FEBRUAR 2017. GODINE***

## **UVODNE NAPOMENE**

Djelatnost Zavoda, saglasno poslovima utvđenim Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti, Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o organizovanju javne ustanove za smještaj lica sa posebnim potrebama „Sl. List CG., br.13/14 obuhvata:

- smještaj odraslih lica sa invaliditetom (umjerene, teže i teške intelektualne teškoće i poremećaji iz autističnog spektra);
- radno-okupaciono angažovanje u skladu sa fizičkim i psihičkim sposobnostima, kulturno-zabavne aktivnosti i sl. ;
- zdravstvenu zaštitu u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita i zdravstveno osiguranje.

## **1. SMJEŠTAJ KORISNIKA**

*Smještaj odraslih lica sa invaliditetom obuhvata zbrinjavanje, ishranu, obezbjeđenje odjeće, obuće i drugu njegu.*

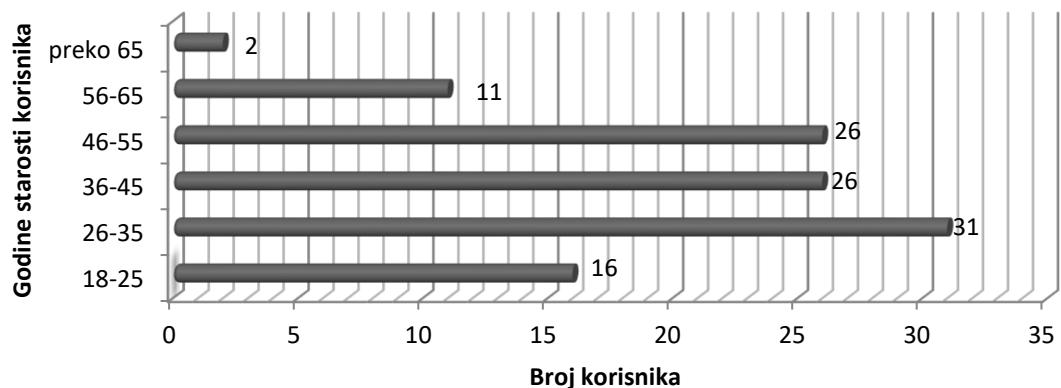
Postojeći kapaciteti Zavoda su tri objekta za zbrinjavanje korisnika. Paviljon "A" za mušku, paviljon "B" za žensku populaciju i paviljon "C" shodno Planu transformacije ustanove, za osobe sa teškim oblikom autizma. Paviljon "C" je otvoren povodom 40 godina rada i postojanja Zavoda 28.12.2016. godine. Zahvaljujući donaciji turske Agencije za međunarodnu saradnju i koordinaciju TIK-a, paviljon je u potpunosti adaptiran i prilagođen potrebama korisnika sa autizmom koji se već nalaze kod nas na smještaju.

Paviljoni za smještaj sadrže spavaće sobe, dnevne boravke i kupatila odvojene po blokovima. U sobama paviljona nalaze se ormari i noćni ormarići, gdje korisnici mogu odložiti i čuvati svoje lične stvari, zidovi su ukrašeni slikama kao i ilustracijama i posterima a prema interesovanjima i želji korisnika. Dnevni boravci su opremljeni i prilagođeni potrebama korisnika.

### **Starosna struktura ukupne populacije**

18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	preko 65	<b>ukupno</b>
16	31	26	26	11	2	<b>112</b>

### Starosna struktura korisnika JU Zavoda "Komanski most"



Prosječna starost korisnika iznosi **39.46 godina**

### Polna struktura ukupne populacije:

Muška populacija	Ženska populacija	Ukupno
62	50	112

### Starosna struktura muške populacije:

18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	preko 65	Ukupno
7	17	15	15	7	1	62

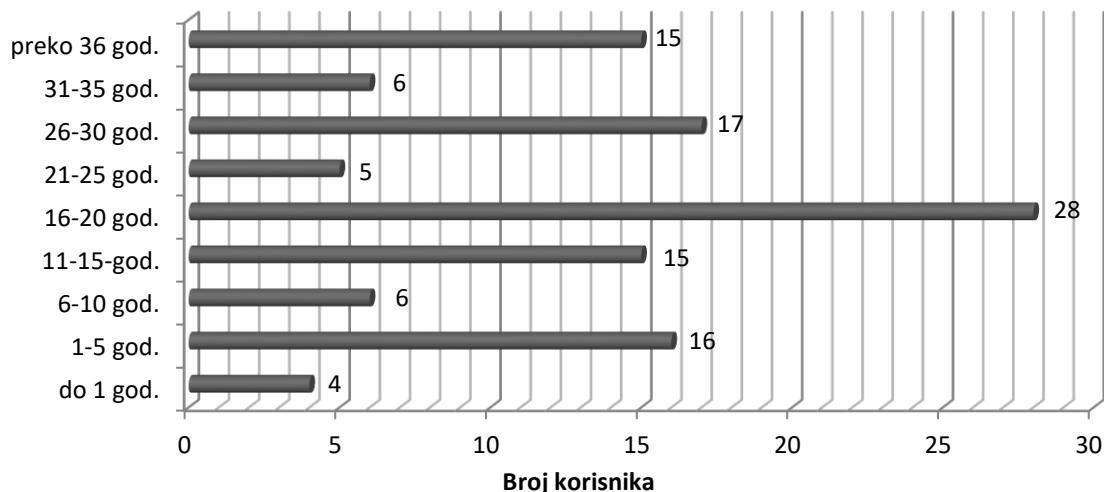
### Starosna struktura ženske populacije:

18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	preko 65	Ukupno
9	14	11	11	4	1	50

### Dužina boravka korisnika u Ustanovi

Do 1 god.	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-35	Preko 36 god.
4	16	6	15	28	5	17	6	15

## Dužina boravka korisnika u Ustanovi



Prosječna dužina boravka korisnika u Ustanovi je **18.98 godina**

*Pregled ukupne populacije korisnika po opštinama:*

<b>Redni broj</b>	<b>Opština</b>	<b>Broj korisnika</b>
1	<i>Podgorica</i>	27
2	<i>Cetinje</i>	4
3	<i>Danilovgrad</i>	5
4	<i>Kolašin</i>	4
5	<i>Nikšić</i>	10
6	<i>Plužine</i>	1
7	<i>Šavnik</i>	1
8	<i>Bijelo Polje</i>	13
9	<i>Mojkovac</i>	1
10	<i>Pljevlja</i>	13
11	<i>Žabljak</i>	1
12	<i>Kotor</i>	6
13	<i>Budva</i>	2
14	<i>Berane</i>	7
15	<i>Andrijevica</i>	3
16	<i>Herceg Novi</i>	3
17	<i>Bar</i>	2

18	<i>Ulcinj</i>	3
19	<i>Rožaje</i>	3
20	<i>Plav</i>	2

*Pregled korisnika iz okruženja:*

-Srbija.....1

*Od ukupnog broja korisnika, tri korisnika imaju status raseljenog i interno raseljenog lica. Ovi korisnici su u nadležnosti naših Centara za socijalni rad koji sprovode sve potrebne radnje u cilju njihove sveobuhvatne zaštite, i za jedno od njih u toku je postupak repatriacije u zemlju porijekla - BIH, koji vodi Centar za socijalni rad Kotor, kao nadležni centar. Za korisnika iz Srbije koji se nalazi na smještaju od 1985. godine, regulisana je porodična penzija, data je saglasnost na Individualni plan rada od strane matičnog centra, određen mu je i staratelj. Kako korisnik trenutno nema regulisaniu zdravstvenu zaštitu a u obavezi je nadležni centar da istu reguliše, više puta smo se obraćali centru i ukazivali na taj problem, međutim ni pored obećanja nismo uspjeli da se taj problem rješi, te smo diplomatskim putem uputili preko Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija zahtjev za rješenje tog problema, tako da očekujemo pozitivan ishod. Naglašavamo da on bez obzira na sve, uz razumjevanje Kliničkog centra Crne Gore, Doma zdravlja Podgorica i uz naše napore ima punu zdravstvenu zaštitu kao svi naši korisnici. Prema individualnom planu rada za pomenutog korisnika, ostanak u ustanovi je najbolje rješenje, o čemu je postignuta saglasnost organa starateljstva, pri čemu se i staratelj složio sa datim rješenjem.*

*U toku 2016. godine primljena su na smještaj četiri korisnika. U izvještajnom periodu preminula su četiri korisnika.*

## **2. STATUSNA PITANJA I DRUGA PRAVA KORISNIKA**

*U cilju unapređenja kvaliteta usluga, smještaja i poboljšanja porodično pravne zaštite korisnika tokom 2016. godine ostvarena je dobra saradnja sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja kao i Centrima za socijalni rad. Kao rezultat dobre saradnje unaprijeđena je porodično-pravna zaštita korisnika, svi korisnici su pod starateljstvom. Kroz ove aktivnosti, angažovanjem svih nadležnih subjekata, animirane su porodice*

*korisnika da ih više posjećuju, a naš doprinos na tom planu je što im se od strane Zavoda obezbeđuje naknada putnih troškova, te im se daje prilika da kao partneri učestvuju u njihovoj daljoj rehabilitaciji, jer je porodica u tom procesu nezaobilazna. Kao rezultat sproveđenja individualnih planova rada, što je bila i dosadašnja praksa, na našu incijativu četiri korisnika su posjetila rodbinu u Bijelom Polju, dok je jedan korisnik posjetio svog oca u Beranama. Treba naglasiti da je riječ o porodicama koje ne ostvaruju posjete svojima, pa na ovakav način želimo da podstaknemo i održimo porodične veze. Takođe, evidentno je da je broj posjeta korisnicima značajno veći kao i njihov višednevni boravak u kućnom, porodičnom okruženju.*

*U toku 2016. godine nastavilo se sa radom na regulisanju ličnih (identifikacionih) dokumenata, te su nadležni centri za socijalni rad preuzeli obavezu oko regulisanja državljanstva, a u cilju završavanja ličnih dokumenata. Korisnicima, kojima je prebivalište „Komanski most“, nadležni centri preuzeli su obavezu promjene prebivališta, kako ne bi prešli u nadležnost Centra Podgorice.*

*Od 112 korisnika, završeno je 89 ličnih karata, dok je za jednog korisnika iz nadležnosti Centra Pljevlja regulisano državljanstvo.*

*Na stranici web sajt Zavoda prezentira se djelatnost Zavoda, kao i sva događanja i informacije koje su dostupne javnosti.*

### **3. RADNO - OKUPACIONI TRETMAN**

*Radno-okupacioni tretman u 2016. godini je realizovan od strane 8 radno-okupacionih terapeuta (4 dipl. defektologa, 3 spec. socijalnog rada, 1 spec. psihologije), stručnog saradnika za kulturno zabavne aktivnosti (spec. predškolskog vaspitanja), 1 spec. pedagogije, 1 soc. radnika, 1 spec. psihologije kao i 3 radna animatora sa SSS.*

*Rad se odvijao po grupama u skladu sa Dopunom Odluke o formiranju defektoloških, vaspitno-okupacionih, okupaciono-terapijskih, radno-okupacionih i socio-terapijskih grupa, kao i osoba zaduženih za sprovođenje i praćenje rada u grupama.*

*Odluka o formiranju grupa je donešena na osnovu Individualnih planova rada za sve korisnike, u skladu sa njihovim ličnim interesovanjima kao i izraženim stepenom intelektualnih i motoričkih sposobnosti, tako da su formirane sljedeće grupe:*

- 5 okupacionih grupa;
- 4 vaspitno – okupacione grupe;
- 3 okupaciono terapijske grupe;
- 3 radno – okupacione grupe;

- 2 socio – terapijske grupe.

*Revizija grupa vrši se u skladu sa ponovnim pregledom individualnih planova rada. Individualan plan rada, osim opših podataka za svakog korisnika i zaduženog stručnog radnika za sprovođenje individualnog plana, dugoročnog i kratkoročnog cilja, snaga i rizika sadrži i sledeće oblasti: formalno-pravnu zaštitu, pripadnost porodici, očuvanje kognitivnih funkcija, vještine staranja o sebi, socijalizaciju, rad i okupaciju, bezbjednost i zdravstvenu zaštitu.*

*Individualnim planovima rada planirano je da se individualni i grupni rad sa stručnim radnikom – radno-okupacionim terapeutom, sa ciljem stimulacije i pronalaženja adekvatnih okupacionih aktivnosti kao i planski određen rad u okviru okupacione terapije, realizuje kroz pet okupacionih i četiri vaspitno-okupacione grupe. Individualni i grupni rad sa radno-okupacionim terapeutom se odvija po paviljonima u precizno određenim terminima radnim danima. Grupe su formirane na osnovu starosne dobi, preostalih sposobnosti kao i interesovanjima i željama korisnika. Na ovaj način svaki korisnik je obuhvaćen nekim vidom okupacije kroz pisanje, crtanje, slušanje muzike, društvene igre, gledanja filmova, ples a sve u cilju održavanja i unapređenja različitih znanja i vještina u domenu kognitivnog i socijalnog funkcionisanja u skladu sa njihovim interesovanjima, stepenom intelektualnih i motoričkih sposobnosti.*

*Pored grupnog, zastupljen je i individualan rad. Korisnici u radnim grupama angažovani su u okviru muške i ženske radne grupe, a sve pod nadzorom radnih animatora. Korisnici na ovim poslovima postižu veoma značajne rezultate u skladu sa svojim sposobnostima.*

*Početkom novembra 2016.godine u saradnji sa nadležnim centrima za socijalni rad pokrenuta je izrada individualnih planova za 2017. godinu za svakog korisnika. Uporedo sa izradom planova u Zavodu su rađeni izvještaji o korisniku za 2016. godinu i ponovni pregled za svakog korisnika smještaja. Taj obiman posao završen je krajem decembra 2016.godine. Napominjemo, da su individualni planovi početkom januara ove godine upućeni nadležnim centrima za socijalni rad čija je obaveza da sa njima upoznaju one staraoce koji iz ličnih razloga, iako su bili uredno obaviješteni, nijesu prisustvovali u izradi plana.*

*Početkom oktobra mjeseca izvještajne godine, otpočelo se sa izradom Projekta Socijalni karton-informacioni sistem socijalne zaštite - SWIS.*

*Implementacija ovog informacionog sistema će omogućiti bolju i kvalitetniju evidenciju, ažurnost i umreženost sa ostalim bitnim organima socijalnog staranja i zaštite, u cilju što uspješnijeg tretmana za korisnike naših usluga.*

### **Okupacione i vaspitno - okupacione grupe**

*Individualnim planom rada planirano je da se individualni i grupni rad sa stručnim radnikom, radno-okupacionim terapeutom, sa ciljem stimulacije i pronalaženja adekvatnih okupacionih aktivnosti kao i planski određen rad u okviru okupacione terapije, realizuje kroz pet okupacionih i četiri vaspitno-okupacione grupe. Individualni i grupni rad sa radno-okupacionim terapeutom odvija se po paviljonima u precizno određenim terminima radnim danima po određenom rasporedu.*

### **Okupaciono terapijske grupe**

*Individualnim planom rada okupaciona terapija, koja ima za cilj održavanje i unaprijeđivanje različitih znanja, vještina i navika u domenu kognitivnog i socijalnog funkcionisanja, realizuje se kroz tri rotirajuće okupaciono-terapijske grupe. Okupaciona terapija realizuje se radnim danima u periodu od 11.00 do 12.00 sati. Grupe se rotiraju jednom nedeljno između osoba zaduženih za vođenje istih.*

### **Radno – okupaciona terapija**

*Individualnim planom rada planirano je da se radno-okupaciona terapija sa ciljem održavanja prethodno postignutog nivoa uz nastojanje za unaprijeđivanjem, realizuje radnim danima u trajanju od 3 sata uz pauze, adekvatno raspoređenim tokom dana.*

### **Socio terapija**

*Individualnim planom rada planirano je da se socio - terapija sa ciljem razvoja grupne kohezije, kao i identifikovanja i rješavanja aktuelnih problema među korisnicima, realizuje kroz dvije rotirajuće socio terapijske grupe. Predviđeno je da se socio - terapija realizuje kroz dva 60-minutna susreta tokom radne nedelje u terminima od 12.00 do 13.00 sati. Grupe se rotiraju jednom mjesечно između stručnih radnika (socijalni radnik, defektolog) zaduženih za vođenje istih.*

*U cilju sveukupne rehabilitacije naših korisnika, važan segment su kontakti sa širom društvenom zajednicom kako u okviru ustanove, tako i odlazak van nje. U sklopu redovnih aktivnosti, kao što je i dosad bila praksa, za 25 korisnika Zavoda „Komanski*

*most” u periodu od 01-08.02.2016. godine obezbijeđeno je zimovanje na Ivanovim Koritima. Bio je to poseban ugođaj za korisnike, tako da su doživjeli sve čari zimskog ambijenta, sankanje, skijanje, šetnje kao i druženje u večernjim satima pri čemu su pokazali posebno interesovanje i umješnost u pravljenju maski za učešće u maskembalu i osvojili više diploma za ples. Takođe, i ove godine u organizaciji Ministarstva rada i socijalnog staranja, 26 naših korisnika provelo je sedam nezaboravnih dana u odmaralištu u Rafailovićima u periodu od 30.08-06.09.2015.godine. Osim uživanja u prelijepim plažama i moru, za korisnike su bili organizovani kako izleti, tako i kulturno-muzičke manifestacije. I ove godine naša petočlana ekipa je ostvarila odličan rezultat na sportskim igrama Međunarodne sportske igre osoba sa invaliditetom Beograd open 2016.godine koje su održane od 23.-25.septembra 2016.godine, osvojivši 6 medalje i to dvije zlatne, dvije srebrne i dvije bronzone. Ovo je četvrti uzastopno učešće našeg tima na ovim igrama. Korisnici su se vratili sa brojnim utiscima i oduševljenjem, kao i sa željom da se ponovo susretu sa priateljima koje su upoznali na igrama, uz obećanje da će sledeći put dati još više od sebe. Ove i slične aktivnosti su od velikog značaja u socijalizaciji korisnika, i veoma pozitivno utiču na njihovo samopouzdanje i lični razvoj, čemu će se u narednom periodu pridavati poseban značaj. U susret Novoj godini organizovana je prodajna izložba, koja je bila dosta dobro posjećena, pri čemu su naši korisnici bili umješni animatori prodaje. U Zavodu je održano niz humanitarnih koncerata za korisnike Zavoda i to: “Ples pobjednika” Studentski teatar iz Podgorice, koncert Zorana Kalezića, kao i nastup i svečana himna otpjevana i posvećena korisnicima Zavoda, od strane našeg umjetnika Zdravka Đuranovića.*

*Takođe, značajno je naglasiti da pored redovnih, svakodnevnih rekreativnih aktivnosti, Zavod organizuje i druge oblike odmora i rekreacije koji uključuju kontakt sa širom društvenom zajednicom. Naši korisnici, bez obzira na stepen samostalnosti, kontinuirano, tokom cijele godine, imaju adekvatnu stimulaciju u vidu jednodnevnih izleta (Delta city, Tržni centar Gintaš, Konjički klub, Bandići, Salaš u blizini Podgorice, Virpazar i sl.) kao i organizovanih izlazaka u bližem krugu Zavoda.*

*Krajem marta mjeseca 6 naših korisnika provelo je vikend u hotelu „Razvršje“ na Žabljaku, kao i posjeta Kineskom restoranu u Podgorici, a na inicijativu vlasnika restorana.*

*Dva naša korisnika posjetila su svoje sestre u Kragujevcu, dok je jednog našeg korisnika posjetila sestra i zet poslije 13 godina, a na inicijativu direktora Zavoda.*

*Dana 28. decembra 2016. godine obilježeno je 40 godina rada JU „Komanski most“ i otvoreno je odjeljenje za autizam, čiju je adaptaciju finansirala turska Agencija za*

*međunarodnu saradnju-TIKA u vrijednosti od 35.000 €. Na svečanosti, koja je upriličena ovim povodom, govorili su ministar rada i socijalnog staranja Kemal Purišić, direktor Zavoda „Komanski most“ Vaselj Dušaj, NJ.E. ambasador Turske Serhat Galip i koordinator TIKA kancelarije u Crnoj Gori Ahmet Altun.*

*Tokom 2016.godine imali smo više posjeta od strane: predstavnika resornog ministarstva, NVO sektora studenata sa Filozofskog fakulteta psihologije i pedagogije, kao i sa Fakulteta političkih nauka.*

#### **4. ZDRAVSTVENA NJEGA**

*Zdravstveni nadzor i higijenski tretman korisnika obezbijeđen je u kontinuitetu 24 časa, te je samim tim rad medicinskih sestara i njegovateljica smjenski.*

*Suština primarne zdravstvene njege je u sprovođenju higijensko-dijetetskog i medikamentoznog tretmana sa primatom na prevenciji.*

*Problemi mentalnog zdravlja, koji dominiraju su epilepsija, agresija, autoagresija, te povremena psihotična ispoljavanja, što otežava njihovo stanje i naravno, što dovodi do čestih povreda i samopovrjeđivanja.*

*Zbog urođenih malformacija vitalnih organa često se susrijećemo sa problemima respiratornog trakta, kardiovaskularnim tegobama, te promjenama izazvanim lošom perifernom cirkulacijom (uslijed djelimične ili potpune nepokretnosti).*

*Radi sveobuhvatne zdravstvene zaštite Zavod angažuje spoljne saradnike: ljekara, neuropsihijatra, stomatologa, ginekologa, fizijatra, ortopeda, neurologa, urologa i kardiologa.*

*Tokom 2016. godine u Zavodu „Komanski most“ pregledano je 293 korisnika u opštoj praksi, psihijatar je obavio 118 pregleda, a redovno su vršeni i ostali pregledi po indikacijama, kod stomatologa, urologa, ortopeda, ginekologa, neurologa, fizijatra i kardiologa.*

*Hospitalizovana su četiri korisnika. Tokom godine, zbog pogoršanja osnovne bolesti ili akutno nastalih poremećaja zdravlja, preminula su četiri korisnika.*

*Takođe, tokom godine su rađeni redovni pregledi u skladu sa individualnim planom rada, što uključuje laboratorijska ispitivanja, RTG dijagnostike i specijalističke preglede van Ustanove. U ambulantama paviljona, medicinski tehničari su obavili 184 različitih previjanja i 264 I.M i I.V.injekcija.*

*U Urgentni centar je zbog hitnih intervencija povedeno 10 korisnika. Izvršena je vakcinacija protiv gripa, broj vakcinisanih korisnika je 109, dok tri korisnika nijesu vakcinisana, jedan zbog medicinskih kontraindikacija, a dva zbog nesaglasnosti roditelja.*

*Tabela 1:epilepsija*

<i>Broj korisnika sa epilepsijom</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<b>19</b>	<b>16.96</b>	<b>112</b>	<b>100</b>

*Tabela 2:autizam*

<i>Broj korisnika sa autizmom</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<b>12</b>	<b>10.71</b>	<b>112</b>	<b>100</b>

*Tabela 3:psihoza*

<i>Broj korisnika sa psihozom</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<b>17</b>	<b>15.18</b>	<b>112</b>	<b>100</b>

*Tabela 4:Dowun-ov sindrom*

<i>Broj korisnika sa Dowun-ov sindrom</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<b>1</b>	<b>0.89</b>	<b>112</b>	<b>100</b>

*Tabela 5:povišen krvni pritisak*

<i>Broj korisnika sa povišenim krvnim pritiskom</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<b>14</b>	<b>12.50</b>	<b>112</b>	<b>100</b>

*Tabela 6:slabost srčanog mišića*

<i>Broj korisnika sa slab.srčanog mišića</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<b>10</b>	<b>8.93</b>	<b>112</b>	<b>100</b>

*Tabela 7:malokrvnost*

<i>Broj korisnika sa malokrvnošću</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<b>4</b>	<b>3.57</b>	<b>112</b>	<b>100</b>

*Tabela 8:bronhijalna astma*

<i>Broj korisnika sa bronh.astmom</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>

2	1.78	112	100
---	------	-----	-----

*Tabela 9:poremećaj metabolizma-mršavost*

Broj korisnika sa por.met.-mršavost	%	ukupno	%
4	3.57	112	100

*Tabela 10:poremećaj metabolizma –gojaznost*

Broj korisnika sa pore.metabolizma gojaznost	%	ukupno	%
12	10.71	112	100

*Tabela 11:poremećaj metabolizma šećerna bolest*

Broj korisnika sa porem.metabolizma- šećerna bolest	%	ukupno	%
2	1.78	112	100

*Tabela 12:deformiteti mišićno-koštanog sistema*

Broj korisnika sa deformitetima lokomotornog aparata	%	ukupno	%
24	21.43	112	100

*Tabela 13:smetnje kretanja-nepokretni*

Broj korisnika nepokretni	%	ukupno	%
9	8.03	112	100

*Tabela 14:smetnje kretanja-teško pokretni*

Broj korisnika-teško pokretnih	%	ukupno	%
15	13.39	112	100

*Tabela 15:oštećenje čula vida*

Broj korisnika sa oštećenjima vida	%	ukupno	%
10	8.93	112	100

## **5.FIZIOTERAPEUTSKI TRETMAN**

*Fizioterapeutski tretman sa korisnicima sprovodi se kontinuirano, dozirano i propisano od strane ljekara specijaliste fizijatra. Specijalistički fizijatrijski pregledi obavljaju se četiri puta mjesечно, takođe i po potrebama od hitnosti stanja korisnika. Za izvještajnu 2016. godinu specijalističkih fizijatrijskih pregleda je bilo 62, takođe obavljeno je 116 kontrola. Korisnicima je za proteklu godinu odrđeno preko 289 elektro-terapijskih procedura koje obično traju 15 minuta, uključuju se jedan put dnevno na bolno mjesto, ordinirano od strane ljekara fizijatra. Osim elektro-terapije, sprovodi se kinezi terapija, kao sastavni dio fizioterapijske procedure. Takođe i terapijski uz ukupno 32 procedure, koje traju 5 minuta.*

*Sprovode se vježbe po grupama i individualno, kod korisnika koji su zavisni od pomoći fizioterapeuta i drugih lica. Vježbe po grupama obično traju 30 minuta, a čine ih najviše po 5 korisnika. Obavljaju se u cilju održavanja i očuvanja mišićne snage. Individualne vježbe sprovode se sa korisnicima koji su slabo ili totalno nepokretni. Obavljaju se radi prevencije nastanka dekubitusa, deformiteta, pneumonije, embolije kao i održavanja obima pokreta u zglobovima.*

*U terapijske svrhe redovno se koristi ručni vibracioni masažer sa infra crvenim zracima. On daje efekat dubinske masaže mišićnog tkiva, čini na boljoj prokrvljenosti tretiranog segmenta, što ujedno doprinosi boljem mentalnom, psihičkom i fizičkom stanju korisnika. U fizioterapeutskoj sali korisnici vježbaju na spravama kao što su: statična sobna bicikla, eliptični trenažeri, staze za brzi hod i trčanje, u cilju osposobljavanja, održavanja i poboljšanja kondicije i mišićne snage. Dužina treninga može iznositi od 10 do 45 minuta, a nekada i po individualnim sposobnostima korisnika, uz cjelodnevni nadzor fizioterapeuta.*

*Važno je spomenuti procedure kao što su individualni treninzi, koji se sastoje od doziranog programa kinezi terapije i brzog hoda. Treninzi se obavljaju svakodnevno, a traju po 45 minuta. Za korisnike koji se otežano kreću primjenjuju se vježbe hoda u razboju, gdje korisnik napravi hod u više navrata, držeći se za razboj koji mu daje osjećaj sigurnosti.*

*Od pomagala za korisnike nabavljeno je: 9 antidekubitalna dušeka, 2 toaletna kolica i 4200 komada pelena.*

*Specijalističkih ortopedskih pregleda ukupno je bilo 42 kao i 12 kontrolnih pregleda.*

## **6. UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA ZAVODA I STRUKTURA KADROVA**

*Unutrašnja organizacija Zavoda utvrđena je Statutom br.04-1214 od 04.11.2014.godine, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta br.04-775 od 30.07.2015.godine i Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, koji je u potpunosti prilagođen Zakonu o socijalnoj i dječijoj zaštiti, Odluci o izmjeni i dopuni Odluke o organizovanju javne ustanove za smještaj lica sa posebnim potrebama "Sl. list CG" br.13/14, Granskom kolektivnom ugovoru za socijalnu djelatnost "SL. List CG" 25/15 i , Pravilniku o bližim uslovima i standardima za obavljanje stručnih poslova u socijalnoj i dječijoj zaštiti "SL. list CG" br. 56/13 i Pravilniku o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica "SL. list CG" br. 58/14. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta br.04-775 od 30.07.2015. godine proces rada realizuje se u okviru četiri službe i to:*

- *Služba za smještaj i osnovne stručne poslove,*
- *Služba za radno – okupaciono angažovanje,*
- *Služba za zdravstvenu njegu,*
- *Služba za finansijsko – administrativne i tehničke poslove.*

*U 2016.godini poslove i zadatke iz djelokruga Zavoda obavljalo je 76 izvršilaca.*

*Sredinom izvještajne godine objavljeni su javni oglasi, te su zaključeni ugovori o radu na neodređeno vrijeme i to sa:*

- 2 stručna radnika na radno-okupacionom angažovanju*
- 1 stražar-portir*
- 1 glavni kuvar*
- 3 radnice na održavanju higijene*

*Početkom godine 3 radnika (1 stražar-portir, 1 glavni kuvar, 1 radnik na održavanju higijene) su sporazumno raskinula radni odnos uz isplatu otpremnine, dok je sa dva radnika zaključen ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova u trajanju od tri mjeseca.*

*Krajem septembra mjeseca 2016. godine sporazumno je napustio ustanovu i jedan zaposleni na poslovima kuvar.*

*Struktura zaposlenih izgleda ovako: direktor, 1 stručni radnik na pravnim poslovima, 1 rukovodilac u Službi za smještaj i osnovne stručne poslove, 2 stručna radnika u Službi za smještaj i osnovne stručne poslove, 1 rukovodilac Službe za radno-okupaciono angažovanje, 7 stručnih radnika na radno-okupacionom angažovanju, 1 stručni saradnik za kulturno zabavne aktivnosti, 3 radno-okupaciona animatora, 1 fizioterapeut, 1 glavna medicinska sestra sa VSS, 15 medicinskih sestara-tehničara, 14 njegovateljica, 1 frizer-brijač, 1 glavni kuvar, 2 kuvara, 3 pomoćna radnika u kuhinji, 1*

*vozač, 2 domara, 1 rukovodilac Službe za finansijsko-administrativne i tehničke poslove, 1 blagajnik, 1 materijalni knjigovođa, 1 magpcioner, 2 radnika u vešeraju, 1 krojač, 1 peglarka-pralja, 4 stražara- portira, dok je zaposlenih radnica na održavanju higijene 6.*

*Krajem aprila mjeseca 2016. godine iz naše ustanove u zdravstvenu ustanovu prešao je ugovorom o preuzimanju uz saglasnost zaposlenog jedan fizioterapeut.*

*Krajem marta mjeseca izvještajne godine usvojen je Plan integriteta JU Zavod "Komanski most".*

*Tokom izvještajnog perioda bolovanja su znatno smanjena u odnosu na prethodne godine.*

## **7.STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIH U ZAVODU**

*Što se tiče edukacije zaposlenih u JU Zavod „Komanski most“, stručnom usavršavanju zaposlenih posvećena je značajna pažnja, tako da su zaposleni prisustvovali na više seminara i radionica i to:*

*-Dani defektologa Srbije održani u Beogradu od 11-14.02.2016. godine, tri naša stručna radnika i direktor*

*-Sedam stručnih radnika Zavoda, prisustvovalo je 13.09.2016. godine, jednodnevnom predavanju Dr Lee Sinkovec, specijalisti dječje i adolescentne psihijatrije iz Idrije u Sloveniji na temu "Dječja i adolescentna psihijatrija u Sloveniji – organizacija, iskustvo i praksa u radu specijalističke ambulante", u ZU Specijalnoj bolnici za psihijatriju "Dobrota" Kotor*

*-U hotelu „Maestral“, Pržno, od 27.04.-28.04.2016.god., održana je prva radionica VI ciklusa: „Zabrana diskriminacije – komparativna analiza crnogorskog i evropskog pravnog okvira“. Naša radnica, specijalista socijalne politike i socijalnog rada prošla je obuku*

*-Javni diskurs "Analiza postignutog u procesu reforme socijalne i dječje zaštite" održan u Zavodu za dječiju i socijalnu zaštitu kojem su prisustvovali direktor i stručni radnik na pravnim poslovima*

*-Posjeta Domu Pčelice u Kragujevcu*

*-Posjeta Domu Pazarić kod Sarajeva*

-Obučeno 24 radnika za rad na računaru u Upravi za kadrove, a sve u cilju unapređenja znanja i vještina SWIS-a.

## **8.SARADNJA ZAVODA SA DRUGIM SUBJEKTIMA**

*U interesu što kvalitetnijeg života i rada korisnika, Zavod ostvaruje saradnju sa resornim ministarstvom, Zavodom za socijalnu i dječiju zaštitu, organima Glavnog grada, Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda, Centrima za socijalni rad, Ministarstvom unutrašnjih poslova Crne Gore, Kliničkim centrom Crne Gore, Specijalnom bolnicom za psihijatriju Dobrota, Medicinskim fakultetom, Fakultetom političkih nauka, Filozofskim fakultetom, Incijativom mladih za ljudska prava, Monitoring timom NVO sektora čiji je nosilac Akcija za ljudska prava, NVO sektorom i drugim subjektima koji su pokazali interesovanje za naš rad, a pri tom je Ustanova pokazala potpunu otvorenost za saradnju. Na regionalnom planu ostvarili smo saradnju sa više sličnih ustanova, uz čestu razmjenu posjeta, a što je veoma značajno u razmjeni znanja i iskustva u radu sa našim korisnicima.*

## **9.ULAGANJA I MATERIJALNO TEHNIČKA OPREMLJENOST**

*Krajem 2016. godine otvoreno je odjeljenje za osobe sa teškim oblikom autizma. Takođe, radilo se na uređenju i održavanju kruga Zavoda, kao i na raščišćavanju prilaznog puta do Zavoda, a sve u cilju stvaranja bezbjednije okoline i ugodnog boravka korisnika.*

*Donacije Zavodu u protekloj godini date su u Finansijskom izvještaju za 2016. godinu.*

## **10.AKTIVNOSTI NA REALIZACIJI PLANA TRANSFORMACIJE ZAVODA**

*Plan transformacije JU Zavoda "Komanski most", usvojen je u decembru 2013 godine.*

*Ministarstvo rada i socijalnog staranja je u skladu sa sveukupnim procesom reforme sistema socijalne i dječje zaštite, a u okviru integralnog programa UN-a "Djelujući kao jedan" u Crnoj Gori, u saradnji sa UNDP-ijem pokrenulo izradu Plana transformacije ustanove „Komanski most”, koji je urađen u cilju pružanja podrške institucionalnoj, strukturnoj i organizacionoj transformaciji ustanove “Komanski most”.*

*Plan se fokusira na prevenciji daljih prijema korisnika i na postepenoj deinstitucionalizaciji sadašnjih korisnika kroz razvoj vještina za samostalan život i pružanje adekvatnih alternativnih servisa u okviru porodice i zajednice.*

*Plan transformacije je osmišljen da promoviše prava i učešće lica sa invaliditetom u okviru društva, da poboljša kvalitet njihovog života i da osigura primjenu antidiskriminativnog pristupa u smislu poboljšanja života svih lica sa invaliditetom, uključujući i one koji imaju velike i kompleksne potrebe.*

*Plan se zasniva na principima i stavovima Konvencije UN-a o pravima lica sa invaliditetom, koji podstiču i obavezuju društvo da jasno potvrde da su prava lica sa invaliditetom ljudska prava i stoga se moraju zakonski zaštiti i ostvarivati u praksi u zajednicama u kojima žive.*

*Prelazak sa institucionalnih na servise u zajednici podrazumijeva dug tranzicioni proces i uključuje uklanjanje barijera kao i razvoj novih servisa. Redovne i adekvatne evaluacije i monitoring procesa transformacije su od ključne važnosti da bi se ostvario napredak. Transformacija ustanove će uticati na korisnika i njihove porodice ali i na zaposlene u ustanovi.*

## **1. Ciljevi i očekivani rezultati**

***Glavni cilj transformacije Komanskog Mosta:***

*Transformisati instituciju Komanski Most u Resursni centar uz istovremeni razvoj sistema podrške u zajednici tako da se efektivno može odgovoriti na potrebe i ispunjavanje prava osoba sa invaliditetom.*

***Specifični ciljevi transformacije Komanskog Mosta:***

- *Smanjiti broj korisnika*

- Razviti kapacitete Komanskog Mosta u smislu pružanja podrške licima sa intelektualnim invaliditetom i njihovim porodicama i pružanja podrške servisima u zajednici kao odgovor na potrebe lokalnih zajednica.
- Razviti, ojačati i očuvati vještine za nezavistan život korisnicima usluga Zavoda
- Ojačati i dalje razviti podršku biološkim porodicama koje imaju članove sa intelektualnim invaliditetom i autizmom, uključujući povećanu socijalnu i psihološku podršku.

**Očekivani rezultati:**

- Uкупno smanjenje smještajnih kapaciteta za 20%, tako da u decembru 2018.godine u „Komanskom Mostu“ neće biti više od, maksimum, 100 štićenika sa stalnim boravkom u instituciji
- Izgradnja 2 male grupne kuće za smještaj 12 osoba sa blažim intelektualnim invaliditetom
- Osnivanje jednog odjeljenja/bloka (do 12 osoba) za osobe sa teškim oblikom autizma i osobe sa nepoželjnim ponašanjem

Osnivanje jednog kriznog (za kratkoročni boravak) odjeljenja/bloka kapaciteta 5 osoba

**5.1. Tabela aktivnosti 2014 – 2018 (1.1.2014-31.12.2017)**

Aktivnost	Cilj	Period implementacije	Rezultati	Odgovorni za realizaciju
<b>I Procjena</b>				
Procjena novih korisnika u Komanskom mostu	Izraditi individualne planove zaštite da bi se identifikovale potrebe u smislu pružanja podrške	1.1.2014 – i dalje kontinuirano	<b>Realizovano i u novembru 2013.godine održeni za sve korisnike u KM</b>	KM CSR-i Staratelj/roditelj Korisnik
Redovna revizija individualnih planova	Planirati najbolje opcije za boravak svakog	1.1.2014 i dalje kontinuirano	<b>Prva revizija održena novembra 2014. godine, druga revizija u decembru</b>	KM CSR-i MRSS

	<i>korisnika i vršiti redovne revizije planova</i>		<b>2015., treća završena u decembru 2016.</b>	<i>Staratelj/roditelj Korisnik</i>
Izrada registra osoba sa intelektualnim invaliditetom	Dobiti sveobuhvatne podatke o potrebama ljudi sa II. Povezati sve postojeće podatke i razmjenjivati ih u okviru mreže obrazovnih, socijalnih i medicinskih servisa	31.12.2015	Podaci na nacionalnom nivou o licima sa II i njihovim potrebama u smislu servisa i podrške	MZ Ministarstvo rada i socijalnog staranja
<b><i>II Servisi u zajednici</i></b>				
Pilot grupne kuće	Uspostaviti grupne kuće	do 2018.godine	Osnovati će se 2 grupne kuće, svaka za po 6 osoba, 12 osoba će biti prebačeno iz KM u te kuće i za njih će se organizovati dnevne aktivnosti ili rad	KM uz pomoć lokalnih samouprava donatora, Vlade (MRSS i MF)
Pilot hraniteljske porodice	Pronaći i pružiti podršku hraniteljskim porodicama	1.1.2015. i dalje kontinuirano	Daje se podrška za hraniteljske porodice, za lica sa intelektualnim invaliditetom	CSR-i KM, MRSS
Dnevni centri za odrasla lica sa intelektualnim invaliditetom	Osnovati centre za dnevne aktivnosti u 3 opštine u CG	do 31.12.2018	Dnevni centri i centri za rad za 80 osoba sa II	lokalne samouprave MRSS, NVO
Standardi u nacionalnom sistemu pružanja pjege za osobe sa II	Izraditi standarde usluga za uspostavljanje sistem servisa u zajednici za osobe sa II	31.12.2014	Usvojeni standardi usluga	MRSS, UNDP i UNICEF NVO osoba sa invaliditetom i NVO roditelja

<i>Odjeljenje za krizne situacije</i>	<i>Osnovati odjeljenje za kratkoročnu kriznu njegu i procjenu odraslih sa II u okviru KM Izraditi pravila i standarde za rad ovog odjeljenja tako da se ne pretvori u odjeljenje za stalni boravak</i>	<i>do 31.12.2017</i>	<i>Osnovano odjeljenje za kriznu njegu i procjenu odraslih osoba sa II u okviru KM, i otpočelo sa radom</i>	<i>KM, CSR-i, MRSS</i>
<i>Odjeljenje za osobe sa teškim oblikom autizma i osobe sa nepoželjnim ponašanjem</i>	<i>Osnovati odjeljenje u kojem će se pružiti bezbjedno i struktuirano okruženje</i>	<i>do 31.12.2015</i>	<i><b>Donedavni paviljon za smještaj djece, adaptiran je za smještaj lica sa teškim oblikom autizma, u skladu sa preporukama prof.drNenada Glumbića sa Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Beograd. Dana 28.12.2016.godine otvoreno odjeljenje za autizam.</b></i>	<i>KM, MRSS</i>
<b><i>III Obuka za sticanje vještina za nezavistan život</i></b>				
<i>Obuka u oblasti socijalnih vještina</i>	<i>Povećati socijalne vještine korisnika KM</i>	<i>1.1.2014. i dalje kontinuirano</i>	<i><b>U okviru realizacije planiranih zadataka iz individualnih planova rada kroz aktivnosti u radnim i okupacionim grupama , kao i aktivnostima kroz kontinuirane i</b></i>	<i>KM</i>
<i>Obuka o vještinama staranja o sebi</i>	<i>Povećati nivo vještina korisnika KM da se staraju o sebi</i>	<i>1.1.2014. i dalje kontinuirano</i>	<i><b>U okviru realizacije planiranih zadataka iz individualnih planova rada kroz aktivnosti u radnim i okupacionim grupama , kao i aktivnostima kroz kontinuirane i</b></i>	<i>KM</i>

<i>Obuka za rad</i>	<i>Povećati nivo vještina za rad kod korisnika KM</i>	<i>1.1.2014. i dalje kontinuirano</i>	<i>organizovane izlaske van institicije doprinosi se sticanju novih vještina i znanja iz oblasti socijalnih vještina, vještina staranja o sebi i rada</i>	KM
<b>IV Razvoj ljudskih resursa</b>				
<i>Stručno usmjerenje za zaposlene</i>	<i>Obezbjediti zaposlenima profesionalnu podršku</i>	<i>1.1.2015. i dalje kontinuirano</i>	<i>Zaposleni dobijaju podršku u smislu konsultacija sa supervizorima</i>	<i>KM, MRSS, Zavod za socijalnu zaštitu</i>
<i>Obuka zaposlenih</i>	<i>Povećati znanje i vještine zaposlenih</i>	<i>1.1.2014. i dalje kontinuirano</i>	<i><b>Stručnom usavršavanju zaposlenih posvećena je značajna pažnja, tako da su zaposleni prisustvovali na više seminara i radionica što je navedeno u Izvještaju o radu.</b></i>	<i>KM, MRSS, Zavod za socijalnu zaštitu</i>
<b>V Saradnja sa NVO</b>				
<i>Mreža NVO</i>	<i>Uspostaviti mrežu NVO koji se bave licima sa II i NVO roditelja tih lica, kako u Crnoj Gori tako i na međunarodnom planu</i>	<i>do 31.12.2017</i>	<i>Mreža NVO koji se bave licima sa II i NVO roditelja tih lica je osnovana, i ta mreža je član IASSID i drugih organizacija</i>	<i>NVO, KM</i>
<i>Foprmiran upravni odbor ustanove sa imenovanim članom predstavnika roditelja/staratelja korisnika iz KM</i>	<i>Osnovati UO koji će činiti predstavnik roditelja/staratelja iz KM</i>	<i>1.3.2014</i>	<i><b>Predstavnik roditelja aktivno učestvuje u postizanju boljeg nivoa usluge JU Zavoda „Komanski most” i Rješenjem Vlade CG od 04.07. 2014. godine, imenovan je novi</b></i>	<i>KM, roditelj/staratelj</i>

			<i>Upravni odbor, i jedan član UO je predstavnik roditelja- staratelja korisnika</i>	
<b>VI Podizanje svijesti</b>				
<i>Podizanje svijesti o deinstitucionalizaci ji i ljudskim pravima lica sa invaliditetom</i>	<i>Podići svijest građana, lica sa invaliditetom, njihovih porodica, profesionalaca, kao i svih segmenata društva o potrebi socijalne inkluzije lica sa invaliditetom</i>	<i>31.12.2014. i dalje kontinuirano</i>	<i>Povećanje svijesti kod građana i bolji stav prema licima sa invaliditetom, izvođenje korisnika van institucija, učešće korisnika na sportskim takmičenjima, kulturno-zabavnim događajima, snimanje filma u kojem su oni glavni akteri, a što je sve propraćeno medijima</i>	<i>KM, NVO, roditelji, mediji, obrazovne institucije, opštine MLJIMP</i>

Direktor  
Vaselj Dušaj